

Mál nr. 122/2016**M
og****vátryggingafélagið V v/ ábyrgðartryggingar byggingaraðila.****Ágreiningur um bótaskyldu vegna vinnuslyss í nýbyggingu.****Gögn.**

Málskot, móttakið 15.4.2016, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 4.5.2016, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Í júlímánuði 2012 var M ráðinn í hlutastarf hjá fyrirtækinu A til að annast járnabindingar í húsbyggingu að Dalprýði 9 í Garðabæ en fyrirtækið B stóð að byggingunni. Um kl. 10 að morgni 31. júlí 2012 stóð M uppi á vinnupalli, svokölluðum röraverkpalli eða hjólapalli, í um 3 m hæð og vann við járnabindingar yfir glugga. Efstu gólfborð pallsins voru ekki í sömu hæð og mun borðið sem M stóð á hafa verið nær veggnum og í 3 m hæð en hitt borðið sem var fjær veggnum var um 40 cm lægra eða í um 2,60 m hæð. Engin handrið voru á pallinum.

M, sem var á 73. aldursári þegar slysið varð, kvaðst í vettvangsskýrslu lögreglu hafa verið á efra gólfborði vinnupallsins þegar hann hafi í fljótfærni stigið út af borðinu og dottið niður á neðra borðið og þaðan niður á sjálfa gólfplötuna. Hann kvaðst vera hættur störfum vegna aldurs en verið að hjálpa til við járnabindinguna fyrir fyrirsvarsmann B. Í síðari skýrslu hjá lögreglu kvaðst M ekki gera sér grein fyrir hvað gerðist, en hélt að liðið hafi yfir sig og hann dottið aftur fyrir sig niður af pallinum. Hann kvaðst sjálfur hafa tekið ákvörðun um að vinna verkið af pallinum. Pallurinn hafi verið þarna og smiðir á staðnum hafi notað hann einnig. M var ekki viss hverjum pallurinn tilheyrði.

Tveir fyrirsvarsmenn A gáfu skýrslu hjá lögreglu vegna slyssins. Í skýrslum þeirra kom m.a. fram að M hafi verið að störfum við húsbygginguna á vegum A, fyrirsvarismaður B hafi haft verkstjórn með höndum yfir M og það hafi ekki verið í verkahring A að fara yfir öryggis- og aðbúnaðarmál við M áður en hann hóf störf heldur þeirra smiða sem þarna voru. Þá virðast fyrirsvarsmennirnir ekkert hafa vitað um ásigkomulag vinnupallsins sem M hafði verið að vinna á þegar slysið varð.

Slysið var rannsakað af Vinnueftirliti ríkisins (VER). Í umsögn þess um slysið segir að það megi rekja annars vegar til þess að viðeigandi fallvarnir hafi ekki verið á vinnupallinum og hins vegar að ekki hafi verið búið að gera áhættumat fyrir þann verkþátt sem M vann við.

M kveður B bera ábyrgð á vanbúnaði vinnupallsins og hefur krafist bóta úr ábyrgðartryggingu B hjá V. V hefur hafnað bótaskyldu. Kveður V ljóst samkvæmt upplýsingum frá B að aðrirallar hafi verið til staðar sem hefðu hentað mun betur fyrir það verk sem M hugðist inna af hendi. Enn fremur hafi starfsmenn B notað hjólapallinn sama dag og fjarlægt þá handrið af pallinum þegar flytja átti hann á milli staða allt í samræmi við gr. 13.6 í reglugerð nr. 331/1989 um röraverkpalla, þar sem fram komi að alla hluti skuli fjarlægja eða skorða á hjólapalli áður en hann er fluttur til svo ekki sé hætt á að þeir falli niður.

Álit.

Ekki er um það deilt að vinnupallur sá sem M féll af hafi verið í eigu B. Af gögnum málsins virðist mega ráða að B hafi, eins og fyrr segir, verið byggingaraðili hússins en A komið að járnabindingum í byggingunni. Á hinn bóginn verður ekki ráðið með vissu hvort A hafi komið að verkinu sem sjálfstæður verktaki og annast þann verkþátt sem laut að járnabindingunni samkvæmt verksamningi við A ellegar að B hafi einungis lánað M til verksins hjá B. Hvað sem því líður er í máli þessu einungis gerð krafa um viðurkenningu á rétti M til bóta úr ábyrgðartryggingu B þótt A hafi í reynd verið vinnuveitandi M.

Samkvæmt 1. mgr. 12. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum merkir orðið atvinnurekandi í lögnum hvern þann sem rekur atvinnustarfsemi. Í 1. mgr. 17. gr.

laganna er mælt fyrir um það að þar sem fleiri atvinnurekendur eiga aðild að starfsemi á sama vinnustað, skulu þeir og aðrir, sem þar starfa, sameiginlega stuðla að því að tryggja góðan aðbúnað, heilsusamleg og örugg starfsskilyrði á vinnustaðnum. Með vísan til þessa fer ekki á milli mála að B var atvinnurekandi á byggingarstaðnum í skilningi laga nr. 46/1980 og á honum hvíldu því skyldur að sjá til þess að M væri tryggðu góður aðbúnaður og örugg starfsskilyrði á vinnustaðnum án tillits til vinnuréttarlegra tengsla þeirra. Bar B að sjá til þess að M mundi vinna við járnabindingarnar við trygg og örugg starfsskilyrði. M virðist hins vegar hafa unnið verkið eftirlitslaust í 3 m hæð á vanbúnum vinnupalli. Staðhæfingar af hálfu B um að aðrir pallar hafi verið til staðar sem hefðu hentað betur til verksins eru ekki studdar neinum gögnum. Ekki er heldur studd gögnum sú staðhæfing að handrið á pallinum hafi verið meðal hluta sem fjarlægja þurfti af honum svo flytja mætti hann á milli staða. Þá þykir mega taka undir þá niðurstöðu VER að orsök slyssins hafi m.a. verið sú að ekki hafi verið viðeigandi fallvarnir á pallinum. Ber B ábyrgð á þessum vanbúnaði og þar af leiðir að hann ber ábyrgð á líkamstjóni M sem hann hlaut í slysinu.

M mun hafa áralanga starfsreynslu af járnabindingum í húsbyggingum. Hann var engu að síður kominn á eftirlaun sökum aldurs þegar slysið varð en hafði ráðið sig tímabundið við járnabindingar í umræddri byggingu. Þótt það verði virt honum til nokkurs gáleysis að hafa notað vanbúinn vinnupallinn við járnabindingarnar umrætt sinn verður gáleysið ekki talið svo alvarlegt að það verði metið stórkostlegt. Eru því ekki skilyrði til að skerða rétt hans til skaðabóta vegna meðábyrgðar, sbr. 23. a skaðabótalaga nr. 50/1993, sbr. 1. gr. laga nr. 124/2009 um breytingu á þeim. M á því rétt til óskertra bóta fyrir tjón sitt úr ábyrgðartryggingu B hjá V.

Niðurstaða.

M á rétt á óskertum bótum úr ábyrgðartryggingu B hjá V.

Reykjavík, 7. júní 2016.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson hrl.

Jón Magnússon hrl.